

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Martinii Tridentini E Societate Jesu Sinicae Historiae Decas Prima

Martini, Martino

Monachii, 1658

Vigesimusoctavus Imperator Cheus. Imperavit annis XXXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11848

gaudij futura prospiciens. Eam dignitatem KILIEUS septennium tenuit. In cujus demortui locum CHANGUS ejus filius subrogatus, postquam egregia ejus virtus enituit in bello, & Imperatori probata; regnum perpetuæ successionis fiducia sibi ab eo traditum promovit ad posteros. In his primum anno quàm imperare TIYEUS coepit, tertio & vigesimo FAUM genuit, quo de multa infra, ubi de proximo Imperatore dicam.

At TIYEUS tres sustulit filios; è concubinâ duos, è reginâ, hoc est, legitimâ, unum. Huic tamen ad successionis prærogativam tori sanctitas primò nil profuit. Imperator enim morti jam vicinus, consentiente Reginâ, quod est inauditum in Sinicâ muliere exemplum, legitimo posthabito spurium natu majorem destinabat imperio. Non amore, aut odio alterutrius patris, sed quia legitimi terrebat eum ætas, sceptris adhuc immatura. Præferti tamen uno omnes consensu intercessere, negantes alium succedere passuros, quamdiu esset, quem leges subrogarent. Sed hi quoque nesciebant, quantam imperio, quantam sibi contumacibus suffragijs perniciem struerent. Quantò namque melior & innocentior VICIUS è concubinâ genitus, tantò nequior improbiórque CHEUS legitimus postea fuit. In rem præsentem veniamus.

VIGESIMUS OCTAVUS IMPERATOR CHEUS.

Imperavit annis XXXIII.

CHÆUS in vitis parentibus protractus ad culmen est; ingenio præceps, & cui non minor vanitas inerat, quàm vecordia. In verbis plus astutiæ, quàm prudentiæ; quæ scires ad hominum vitandas reprehensiones scelerâq; regenda virtutis colore, composita. Corpus robustum ac supra ceterorum hominum modum, Videndi audientiæque vis exacuta; in primis delicijs, inermi manu feras capere. His artibus sibi placebat unice, alto supercilio despiciens alios, & præ se nihil ducens. Ad hoc usque tempus regiâ luxuriæ ignarâ, inter virtutes frugalitas reponebatur. Hic ad augendum splendorem majestatis, vasa eburnea ministrandis cibus; bacillos item, quæ Sinæ, cum accum-

*Cyclo 26 anno
44. ante bri-
sum 1154.*

L bunt,

bunt, hodiè que utuntur, ex eadem materiâ factos primus adhibuit. Quo audito K I C I U S illius patruus dixisse fertur. *Qui gloriam captat ex ebore, lutea vasa sine dubio aspernatus optabit magis pretiosa. Qui verò gaudet his pretiosis, non vivet oleribus, nec amictum lineum & humilem, neque casam amabit tectam stramine. Ni malo incipienti obviam eatur in tempore, luxum hiantem nec totius orbis explebunt opes.*

Ingens & pretiosa turris.

Uxorem habuit T A K I A M, omnium penè malorum vel aurorem, vel administram. Ea ut formâ ceteras mulieres: ita nequitia anteibat omnes. In cujus gratiam cum nihil non faceret rex mulierosus; ex illius arbitrio Præfecti alij officio dejiciebantur, alij necabantur. Totius opes imperij superbiâ luxuque unius mulieris minores fuisse scribunt Sinenses Historici. Hinc acerbissimâ exactione pressa gens gemebat. Inter alia fuit exstructa turris, cui nomen à cervis inditum, è pretioso marmore rubro K I U N G dicto. Portæ lucebant jaspide, quam Y u vocant, achatae nostro non absimilem, multi apud Sinas pretij. Altitudo turris erat cubitorum mille, latitudo milliaria Italici; septem annorum opus. Sæpe suis centum & viginti dierum epulum dedit; Assuero in pompâ paullò quidem minore, sed frequentiore, quasi præludens. Neque nox justitiam faciebat luxui; ob eam causam Changye, sive nox larga dicta, Palatium, alioqui Sinis severè clausum & sacrosanctum, patuit omnibus, adeò impunè, ut in eo non secus atque in foro mercatus instituerent. Hinc non merces modò, sed etiam abominanda quæque scelera eò invecta, nonnullis civitatibus Regulisque beneficiarijs locum ad defectionem aperuere. Sed hoc malum, quia mali principes suorum civium turbas imputant temporì, non sibi, primò non repressum, in sædam sævitiem intumuit. T A K I A namque, ut erat avidissima dominationis, Imperatoris aures continuò pulsare importunis questibus; causam rebellionis à torpore supplicorum arcessere; suadere atque incitare, ut ea intenderet; ipsa denique maritum docere, quorum metu potissimùm omnes ubique in officio continerentur.

Crudelis supplicij genus.

Jussit ergo vas quoddam & columnam æneam parari. Hanc adipe oblitam atque candentem, quos morti destinaverat, amplecti coëgit; illud autem ignitum ac ferale rubens manibus sublatum tenere, dum caro solveretur. Quo mœstissimo spectaculo regina cum Imperatore in cachinnum diffusa prolixè oblectabatur.

Ille porrò anno imperij undecimo summos Præfectos tres legit, magnâ

magnâ valentes autoritate, sibi que præsto futuros CHANGUM, illum qui ab hujus patre Reguli dignitatem acceperat; KIEUM & COUM. KIEUS homo vanus & in appetendis honoribus, quò præ ceteris gratiâ floreret apud Imperatorem, cujus animum probe nôrat, nihil pensi habens, quâ viâ id assequeretur; filiam, quam habebat formâ & ætatis flore spectandam, ei offert ad stuprum. A quo cum abhorrentem puellam videret Imperator (nam cum pulchritudine castimonia quædam naturalis consenserat, quæ gentis virtutum omnium feracis tum felicitas erat) indignatus puellæ constantiam, & amore in odium verso, suis eam ipse manibus necat, & in frustra sectam patri particulatim comedendam obtrudit. COUS è tribus Præfectis unus indignitate rei motus & de hoc eum acriter objurgans, oris libertatem è vestigio morte Iuit. At CHANGUS pari excidij periculo nequaquam territus, officium COI prosequitur, insigni animi robore damnans nefandam feritatem. Hic tamen nescio quâ de causâ mitius habitus, in carcerem conditur. KIEUS, qui malis artibus favorem quæsierat, cum filiâ potestatem insuper amisit; documento aulicis, ut, dum vitijs Principum serviendo, imminent gratiæ, timeant, ne amittant.

Credulo epulæ.

Cognito CHANGUM esse in carcere, nihil intentatum reliquere cives sui, ut eum eriperent, cujus charitate flagrabant. Itaque Imperatori pro ejus libertate puellam miræ pulchritudinis, discolorum ac prævalentem equum, currus novem, cum suis equis & ornamentis, aliâque offerunt, quæ Imperatori magni sciebant esse. Quibus ille visis primam contemplationem in puellam iniecit, eamque digito designans, *Hic una*, inquit, *sufficere ad CHANGUM liberandum potest; nunc ubi alia tam multa tantique pretij accedunt, quid attinet ingrata mora gratiam corrumpere?* Et cum dicto emissum è custodiâ ditioni suæ restituit, adjectis privilegijs nec paucis, nec vulgaribus, quæ ad cultum & dignitatem ejus spectabant. In eis hoc etiam fuit, ut iter facienti liceret cum sagittarijs, securisque & oblongos enses ferentibus incedere. His rebus auctus in dynastiam suam redijt incolumis, cui juste ac legitime, ut antè, præfuit. Lætus potissimum, quod è carcere; sed magis quod ex aulâ tam iniquâ evaserat.

Post hæc Imperator cupiditates palam solvit. Quem VICIUS ejus frater causâ, ob quam sceptrum acceperat, admonens rogansque, ut modum statueret licentiæ; posteaquam nihil retulit præter contumelias,

melias, relicta regiâ urbe ad suas ditiones regreditur. Idem K I C I U S Imperatoris patruus tentare cœpit, at æquè incassum; inò parùm abfuit, quin exitio suo. Imperator enim correctionis jam non patiens, nec aliquem irasci vitijs, usu quasi legitimo magis magisque valescentibus, insidias in ejus vitam composuit. Quare ab amicis admonitus K I C I U S, ut subduceret se Imperatoris iræ; *Rectè vos quidem*, inquit. *Nam frustra niti, neque aliud monendo, quàm exitium querere, manifesta dementia est. Cujus, etsi adhuc ita egerim, ut me reum non diffitear; fuga tamen consilium non placet in prasens. Dandum est aliquid nepotis insania; neu fugiendo, populi gratiam sequi videar; & Imperatoris famam majori dedecori atque odio exponam, cunctis fuga causam sciscitantibus.* At ubi cognovit de necandi sui periculo, ut discrimen evitaret, mente se captivum simulabat, neque tamen sic in tuto fuit. Imperator enim fraudem suspicans, misit eum in carcerem; sed quia fatui personam ad veritatis speciem suprâ quàm dici potest, repræsentabat, mortem evasit.

PECANIUS alter Imperatoris patruus, postquam inaudit è regiâ discessisse V I C I U M, K I C I U M que captum; ingressus ad eum in carcerem, *Neque regi suo fidum dixerim, neque fortem*, inquit, *illum, qui metu mortis ea taceat, que loqui convenit. Male animi, heros! si, quia monuisti errantem, mors te manet, felicitatis verticem attigisti.* Hæc ubi dixit, in eventum quemcunque durans animum, intrepidè regiam ingreditur, triduo Imperatorem interpellans. Ille primò ejus vitare conspectum; at, postquam adeò constantem videt, ira in rabiem versâ, ita locutus est. *Sapientibus ajunt septem esse meatus in peccatore; juvat experiri, num in PECANII peccatore sint meatus totidem; constantiâ suâ se utique sapientem ostentantis.* Nec plura; & PECANIUM necari jubet, extractumque cor crudelissimâ curiositate per risum jocumque rimatur. Illud autem de septem meatibus est vetus Sinarum dictum, ingenij magni capacitatem per eos explicantium.

Neque rabies in patruï cæde consenuit. Vidisse mulierem prægnantem erat occidisse; neque paucis uterum, naturæ partus penitiùs inspiciendæ, unâ cum uxore secare sustinuit. Prorsus alter Nero, nisi tot annis præcepisset facinus, seculis omnibus abominandum. Cum eâdem forte quadam è solario prospiciebat transeuntes vadum. Inter alios duo potissimum, alter senex, juvenis alter, eorum oculos tenere. Aqua erat perfrigida; quam quidem senex celeriter transijt, juvenem

Fida & correctata committio.

Malè compensata.

Crudelis curiositas.

metum frigoris haud obscure professo delicato gradu sequente. Cum admiraretur Imperator, contra fieri debuisse judicans; profligatissima mulier hoc inde provenire respondit, quia senex jam exsanguis & effœtus esset ac naturâ sic ferente frigidus. Juvenem verò abundantem sanguine & calidum reciprocante conflictu frigoris insolentiam ferre molliùs. Ejusque rei experimentum sumere maritum jubet. Proclive ac pronum erat id persuadere, cruoris non minùs quàm uxoris amanti. Vocatur ergo & necatur uterque; insanæ curiositatis, inspectâ etiam ossium vacuitate, victimæ. His talibus factis ingens in se odium civium concitavit. Sed ille nihili æstimans homines infensos sibi; stolidè jactabat se à Cælo electum, Cælo se curæ esse, nec alium ab eo sibi præferendum.

A TAQUIA præterea, quod etiamnum est apud Sinas in usu, primæ absolutæque pulchritudinis censurâ manavit, ut ea demum habeatur pro pulchrâ, cui parvi sunt pedes. Illa cum hoc vitio laboraret quàm quæ maximè, ceterùm incredibili venustate esset; illi tegendo pedes fascijs obligavit. Exemplum secutæ mulieres reliquæ, pulchritudinem deinde in crurum gracilitate tanquam in basi posuere. Quæ opinio ad hæc usque tempora sic invaluit, ut, licet Helenam ostendas, quamprimùm grandiores pedes apparuere, monstri loco spernatur. Iniquissimo naturæ convitio ac pessimo publico, à quo reges etiam ridiculis in rebus cavere debent, quando exemplo, quod descendit à capite, nihil est pestilentius. Alij dicunt non feminam, sed dæmonem sub humanâ specie latentem TAQUIAM fuisse, affictis caprinis pedibus, quos proinde fascijs tectos nunquam nudaverit. Et hoc est hodièque in more positum, ut perpetuò sint tecti feminarum pedes. Sin aliter accidat, in summo probro ponitur. Calcei verò, quæ Sinicæ mulieres utuntur, ad eò parvi sunt; ut, si sint ad mensuram redacti, earum pedes vix caprinos excedant magnitudine. Verùm, ut ad CHANGUM redeamus, quem è carcere dimissum, ad suam se dynastiam recepisse paullo supra diximus; fuit ea in provinciâ XENSI, CHEUA dicta. Hic jam pridem à KILIEO patre, quâ viâ virtutem sequeretur, edoctus, modestè in suos, quanquam paucos, dominabatur; legum & juris tenax, pius, majorum natu reverens, justitiâ & æquitate omnes continebat in officio.

Sed quia sæpe jam incidit de Sinarum justitiâ & pietate mentio; quid eis utraque virtus significet, visum est hîc leviter & in transitu attingere.

*Feminarum
Sinensium de-
cus in parvis
pedibus unde
naturæ?*

*Quid Justitia
& pietas apud
Sinas?*

tingere. Justitiæ nomen non arctant ad illam virtutem, quæ est voluntas constans & perpetua sum cuique tribuendi; sed ita laxant, ut eo significetur omnis actio rationi consentanea. Rectè proinde, quod rationi consentaneum, idem & justum dixeris. Pietatis autem nomine non intelligunt solum amorem in Deum, vel in parentes, vel in seipsum; sed in omnes homines universè. Nam, ut justitiam definiunt legem & convenientiam rectè agendi; sic pietatem, rationem, sive modum bene amandi.

His igitur ac multis alijs virtutibus insignem CHANGUM memorant Sinenses historici. Quas inter præcipue fulsit miseratio ac studium adversus juventutem, cujus edocendæ atque ad omnem morum elegantiam educandæ præcepta tradidit. Sapientes nunquam non magni fecit. In hos honorificus esse, his primas in omnibus dare; cibi etiam audiendæ eorum doctrinâ obliviscebatur. Quò factum, ut multi ejus ætatis philosophi eruditionis laude florentes, SINKIAI discipuli, hac ejus comitate allecti ad eum videndum venirent; quos inter PEYUS & XOCUS fratres nominantur. Reguli quoque omnes, quanti eum facerent, satis aperuere, ingenti gloriâ eum afficiendo, suarum controversiarum arbitrum seligendo, denique ipsum Imperatorem præ eo despiciendo. Hinc illi primus ad imperium gradus.

In ceteris duo reguli venerant è terris extra Sinam jacentibus, quæ SUCHUEN provincia cum XENSI est contermina. Hos à multo jam tempore de limitaneis agris atrox controversia distraxerat, cum tandem inter eos ita convénit, ut ad CHANGUM simul irent ambo tanquam ad arbitrum honorarium. Ingressis CHANGIANAM ditionem longè alia, quàm cogitaverant, rerum est oblata facies. Ibi enim vident unum alteri agrum conferendum ultro cedere, in viâ fortè sibimet occurrentes mutuis officijs certare, ab alijs amissâ neminem humo tollere, in palatio Præfectos sese amicè complecti, sine contentione, sine invidiâ suum quemque munus sedulò obire. Irrubere inusitato spectaculo, & *Quid, inquit, de ijs rebus contendimus, de quibus pudori nobis erit coram CHANGO loqui? nec aliud inde quàm dedecus relaturis? Quin ultro conciliamus gratiam?* Dictum, factum; neque hoc tantùm, sed jam alter alteri cedere seriò certabant. Tanta vis exempli aulaeque bene moratæ fuit. Admirabilius est, quod subjungo; cui nescio, an par factum viderit gentilitas. PEYUS & XOCUS, de quibus jam meminimus, KINHOLI cujusdam reguli, filij erant.

Via exempli.

Misa ho inter fratres.

erant. Is moriens minimum natu XOC IUM successorem nuncupavit. Mortuo parente inexpectata inter fratres orta contentio est, cum XOC IUS PEYO, ut natu maximo, cederet regnum, ille respiceret, præcisè negans quidquam se contra voluntatem patris facturum, quæ sibi multò esset antiquior, quàm ætatis prærogativa. Hanc autem ipsam urgente XOC IO, cum PEYUS renitendo nil proficeret, quod alij per ignes ferrumque petunt, ipse fugâ declinavit, ad discendam philosophiam accinctus, quo studio unice delectabatur. At fratrem, addictus eidem studio XOC IUS, secutus, necessitatem subditis imposuit, ut tertium fratrem natu medium eligerent. Ergo liberi successionis molestiâ Philosophiæ candidati fratres, audito, quàm Philosophorum amans CHANGUS esset, eodem tempore, diversis è locis ad eum conveniunt. Deinde Fuo CHANG I filio serviunt officiosè, donec per vim occupavit imperium. Tunc enim indignum rati eum obsequio, qui ipse reverentiam ejus per summum scelus exuisset; eâ de re in viâ publicâ, equi, quo CHANGUS vehebatur, frenis injectâ manu acriter increpitum, ubi se inanem operam sumere vident, missum faciunt, & in montem XEU YANG digressi voluntariam mortem occupant inediâ. Adeò invisa eis erat violenta ambitio; culpandum quidem CHEUM arbitrantibus, at non idcirco totam ejus familiam imperio spoliandam, ut illud sibi auferret.

*Admonitio
Imperator.*

Fortè venatum CHANGUS ibat, cum in viâ demortui hominis ossa temere sparsa videt. Is aspectus pium pectus commovit; eaque tumulto mandari, se spectante, jussit. Quæ res apud Sinas insolita, magnam ei pietatis famam conciliavit; ut jam Imperator ab omnibus palam expeteretur. Placuit aliquando sortitò ejicere, quam potissimum in venatione feram insectaretur. Monitus, ut non draconem, non cervum, non ursum, non vulpem, non tigridem, sed in obtinendo imperio adiutorem caperet; ad amnis GUEI litus processit. Ibi LIUXANGUM Philosophum eximie virtutis obviâ habuit; & cum eo loquens, exploratâ ipsius sapientiâ, ut cum maximè lætus, Accipio, inquit, omen. *Audivi de patre meo, venturum olim hominem sanctitate præstantem in ditionem meam. Eum esse te, frons, oculi, oratio consentiunt. Ades diu expectate; ac fortunam, in quam tua te virtus vocat, amplectere.* Simul in navim exceptum atque deductum in regiam, toti regno moderatorem præfecit.

Venatio Princeps digna.

Sub hæc reguli beneficiarij quadraginta CHANGUM sibi principem

*Pietas TAI-
PEI in Impe-
ratorem.*

Et patrem.

pem legunt. Ita multum auctoritate, multum opibus auctus, sed haud diuturno potestatis fructu, moritur; heredem regni FAO instituto, licet secundo genito, TAIPEUM enim primogenitum, ad quem jure transibat successio, exheredaverat, reuidentem sub arbitrio patris esse, invitantis unam secum in Imperatorem consurgere. Negabat enim subditis hoc in suos reges licere. Non tamen iniquo animo tulit hanc exheredationem; nec, ut saepe fit, injuriae suae blandiens, quicquam eam de re conquestus est, tantum ut patris parceret famae; dilaudatus de hac animi magnitudine mirifice cum a CONFUTIO, tum a reliquis gentis scriptoribus. Et merito. Nam qui maluit excidere jure regnandi, quam vel Imperatorem, vel patrem offendere; is enim verò prodidit exemplum, quod obstupescat & sequatur, quia licet, omnis posteritas, in Imperatorem fidei, in patrem pietatis, diversissimos inter se affectus pulcherrime concilians. Hic deinde fluvium maris filium transgressus, regiones circa HANGEHEU & SUCHEM habitare coepit, duobus inibi regnis YIUE & V constitutis, de quibus infra erit dicendi locus.

*Omina impe-
ris a pisce.*

FAUS ergo ad paterni regni gubernacula accessit anno vigesimo & altero, quam CHEUS imperare coepit. Statum regni praclare CHANGUS ordinaverat ad inferendum Imperatori bellum magno, sed occulto militum & armorum paratu. Quis FAUS apud se pensitatis, animum ad majora intendit, CHEUM imperio pellere, vacuum ipse invadere cogitans; populi adversus Imperatorem fretus odio, & rei est sententiam gerendae occasione. Neque id Sinarum moribus nefas habetur, ubi dignitatem suam Imperator saevavit flagitijs. Hinc plerumque in titulum defectionis praetexunt vitia dominantium; speciosum quidem magis, quam probabilem. Nunquam enim populis deerunt causae, si haec valeat, in suos principes insurgendi. At FAUS etiam a reliquis regulis instigabatur, omnem operam ei promittentibus. Qui primo specie recusantis negavit hoc licere sibi; causatus ad hoc, in incerto se habere, an volente Caelo rem tantam aggredieretur. Interea tamen omnia parat ad bellum necessaria; & postquam satis provisum videt; ipse regulis ultro jam invicem offert operam suam, minime ambigam amplius esse Caeli voluntatem, ac tempus opportunum, quo iniquus Imperator fastigio moveretur, affirmans. Nec deerant portenta quae, quid Caelo fieri placeret, explicare videbantur. Cum enim flumen forte trajiceret, piscis miri candoris in navem insi-
luit;

luit; quo non sine omine sublato, Cælo sacrificavit. Superato flumine proficiens ignis è terrâ, regem antecedebar eousque, dum ad palatium rectâ progressus, ibique nativo in atrum colorem verso vocem *Igne loquente.* edidit, quæ imperium illi ac tranquillitatem visa promittere. Quibus aliisque prodigijs erectus, ac præsertim testudinis haruspicio, militem in Imperatorem ipse ducit. Solenne Sinis & olim fuit, & est hodiè- que, ad sortes & auguria adhibere testudinem; in quâ colorum macu- *Testudine.* las motusque membrorum diligenter observant, atque etiam emortuæ ossa inspiciunt.

At Imperator ingenti cum exercitu ei occurrit. Septuaginta hominum millia fuisse ferunt. FAUS tantis copijs haudquaquam territus, cum jam utrinque in conspectu staret exercitus, ut suis animos adderet, eos in hunc modum alloquebatur. *Multa quidem militum millia CHAUS habet, numero (fatebor enim) nobis sine dubio superior. Sed in magnâ multitudine majus est periculum discordia, ac facillima inter plurimas voluntates dissensio. Ego, commilitones, etsi vos paucos habeo; de prælii tamen eventu optimè sperare me vosque jubet haud minor, quàm fraterna unanimitas. Hostilem exercitum numero laborantem, obstantemque sibi metipso non est, quod timeatis: non ignari, domui, in quâ galli munus & tantum gallina occupat, ruinam impendere. TACKIAM nostis? pessimo viro pejor femina gallum agit, & impotentissimâ dominatione jus populis, jus ipsi marito dicit, si quod jus tamen inesse potest in summo scelere. Agite, milites, & in hostem unâ mecum ruite. Non erit ardua nobis victoria in eo prælio, cui classicum ex hostili parte femina præcinuit. His dictis descensum in aciem, signisque collatis non diu pugnatum, cum CHEI milites multi abjectis armis ad FAUM transeunt; multi, qui retinebant, in suos ea vertentes tantam edidere stragem, urgente præsertim ex aliâ parte FAO, ut ligna, quæ humi temerè hac illac sparsa, in occisorum sanguine sex stadiorum spatio natarent. Hac victoria FAO quasi per otium partâ, longè alia Imperatori mens erat. Quippe victus à suis met, quî clâm cum FAO conspiraverant, præcipiti fugâ regiam urbem petens, cum primùm pervénit in palatium, Imperatoris insignia circumdat sibi. Mox ignem subjiciens tectis, seipsum vivus exussit, ne in hostium veniret manus; digno sceleribus suis exitu, se quoque judice, reperto. Jámque absumta incendio erat pars regis, quæ tota confedisset in cinerem, nisi esset ignis in tempore sopitus. Fugâ Imperatoris auditâ FAUS non tardiore impetu,*

M

tu,

tu, quàm ille fugiebat, insequitur. Ingressi regiam omnium primæ se offert TAKIA; quam sine morâ obtruncavit gladio. Ita vacuum adeptus imperium, mox à regulis consensu denuo electus, novam domum imperatricem constituit, quam tertiam vocant Sinæ. CHEUA, quemadmodum prior, dicta Imperatores continuâ successione numeravit trecentos septuaginta & unum; unâ stirpe, quod de aliâ vix in omni legas historiâ, in annos omnino octingentos & septuaginta quinque propagatâ.

Hæc familia etsi cognominis est proximè superiori; non est tamen eadem. Id adeo è Sinico caractere simul & significatione, quæ longè diversa, paret. Nam characteres quidem Sinis sunt multi; at voces non perinde. Hinc necessum, ut diversis characteribus expressæ, sæpe in eandem vocem incidant; quod monendum mihi visum hoc loco. Istud autem nomen à dynastiâ suâ, quæ erat in regione CHEU dictâ provinciæ XENSI, retinuit.

